

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: S. El Hammouti
Telefoon: 06-34186359
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk: 24bb000640
Ons kenmerk: M2402-469 - 24bo005723

Onderwerp: Afdoeningsvoorstel Toezegging
Bredere groep betrekken Rotterdamse
slavernijgeschiedenis (245bb000640)

Datum: 13 juni 2024

Aan de commissie
Werk en Inkomen, Onderwijs, Samenleven,
Schuldhulpverlening, Armoedebestrijding en NPRZ

Beste commissieleden,

De commissie WIOSSAN heeft 31 januari jl. inhoudelijk stilgestaan bij het Stadsprogramma Koloniaal en Slavernijverleden en het Herdenkingsjaar (ter ere van 150 jaar afschaffing van slavernij). Daarbij is ook de collegebrief betrokken, waarin de gemeentelijke inzet en voortgang op dit thema wordt beschreven (23bb008586). In de commissie is de behoefte uitgesproken om een brede groep Rotterdammers te betrekken bij het koloniale en slavernijverleden van de stad. Daarop is de volgende toezegging gedaan:

- *De wethouder gaat kijken wat er verder mogelijk is om een bredere doelgroep te betrekken (24bb000640)*

Deze toezegging ligt in het verlengde van de eerder aangenomen (en nog openstaande) motie 'Naast lobi ook daden voor Keti Koti' (Maassen e.a. - 23bb002580). Hier heeft u eerder een afdoeningsvoorstel voor ontvangen (zie 23bb008586). De motie verzoekt het college om - *bij de verdere invulling van het programma ook expliciet aandacht te besteden aan het betrekken van groepen in de stad die zich niet vanzelfsprekend bezighouden met dit onderwerp, zodat deze geschiedenis bekendheid krijgt en het gesprek hierover breed kan worden gevoerd.* Het (vervolg-)afdoeningsvoorstel van de motie ontvangt u in het najaar in de laatste voortgangsbrief van het Stadsprogramma.

In deze brief wordt u geïnformeerd over hoe we invulling geven aan de toezegging. Zoals u weet is de gemeentelijke inzet op dit onderwerp georganiseerd vanuit het Stadsprogramma Koloniaal en Slavernijverleden. Het doel van het Stadsprogramma is o.a. om bewustwording van onze stadsgeschiedenis, onder alle Rotterdammers, te stimuleren. Daarvoor zijn verschillende projecten en initiatieven ingezet, denk aan:

- Stadsbrede publieksvoorlichting en communicatiecampagnes;
- Lesmateriaal voor scholen (menukaart, programmering) en bredere educatie gericht op alle Rotterdammers: met bv. de app Koloniaal Rotterdam en via de Canon van Rotterdam;
- Twee rondes van de subsidieregeling Toen en Nu;
- Stamboomworkshops, om onderzoek naar de eigen familiegeschiedenis te faciliteren;
- De regeling kosteloze naamswijziging (incl. publieksbijeenkomsten hierover);
- De organisatie/ondersteuning van diverse herdenkingen in de stad.

Enerzijds faciliteren we gerichte initiatieven voor gemeenschappen met een relatie of link tot het Nederlandse koloniale en/of slavernijverleden. Hiermee bereiken we logischerwijs eerder Rotterdammers die betrokkenheid en interesse voelen tot dit onderwerp. Daarnaast hebben we ook nadrukkelijk oog voor *alle* Rotterdammers; jong, oud, in verschillende delen van de stad, en met een verschillende behoefte en kennisniveau op dit thema. Dus ook mensen die zich hier niet vanzelfsprekend of beroepsmatig mee bezig houden.

- De gemeente organiseert, in samenwerking met Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst op zaterdag 22 juni een netwerkbijeenkomst in De Doelen, met als onderwerp 'Rotterdam na de komma'. Dit staat in het teken van doorwerking van het koloniale en slavernijverleden en de betekenis van herstel, educatie en erkenning van het verleden. Hiervoor gaan we bijvoorbeeld ook actief de leden van de wijk- en dorpsraden uitnodigen. Zij zijn van harte welkom. Via hen kunnen ook weer bewoners in alle Rotterdamse wijken kennisnemen van de bijeenkomst en desgewenst aansluiten. De bijeenkomst is openbaar toegankelijk (op aanmelding) en bedoeld voor iedereen met belangstelling voor dit onderwerp.
- 7 maart jl. is de Canon van Rotterdam¹ gepresenteerd. Hier is breed aandacht aan gegeven, onder andere in de media. Dit canon is een verzameling van de Rotterdamse geschiedenis in 52 vensters en vormt het historisch geheugen van de stad. Ook slavernij, kolonialisme en migratieverhalen komen erin terug. Bijvoorbeeld over de Lloydkade, de plek waar mensen aankwamen uit voormalig Nederlands-Indië. De Canon van Rotterdam is gemaakt voor het Rotterdamse onderwijs en is toegesneden voor de bovenbouw van het primair onderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs.
- In opdracht van de gemeente zijn er zeven informatieve videoclips gemaakt over Rotterdam en de koloniale/slavernijgeschiedenis. Het bereik van de eerste zes videoclips, die zijn uitgezonden op TV Rijnmond, geeft een gedifferentieerd beeld van verschillende Rotterdammers die de videoclips hebben bekeken. Enkele bevindingen:
 - o In zes weken werd Rotterdams Koloniaal Verleden gezien door 179.000 verschillende mensen;
 - o Gemiddeld 37.333 kijkers per aflevering (incl. herhalingen), er keken meer vrouwen dan mannen;
 - o Volwassen profiel: ruim 10% van de kijkers is jonger dan 50 jaar, bijna twee derde is 65+.
- Het boek 'Koloniaal Rotterdam' vertelt over de koloniale geschiedenis van Rotterdam en de gevolgen daarvan voor de stad van vandaag. Deze is gratis beschikbaar gesteld bij [alle bibliotheken in heel Rotterdam](#) en stadswinkels. De bibliotheek is bij uitstek een plek waar je allerlei Rotterdammers tegenkomt. Inmiddels zijn er ruim 30.000 exemplaren afgehaald. Ook ontwikkelden we een audioboek, om de inhoud van het publieksboek voor een grotere doelgroep toegankelijk te maken. Een campagne, om aandacht te genereren voor het audioboek, bereikte op social media ruim een half miljoen mensen en op Spotify ruim 43.000. Daarnaast realiseerde deze campagne bijna 30 keer zoveel websitebezoeken op het Stadsarchief vergeleken met de periode daarvoor.
- Door de gemeente wordt ook gewerkt aan informatievoorzieningen die door middel van QR-codes gekoppeld worden aan straatnamen en een gedenkteken. In het geval van de straatnamen en gedenktekens met een koloniale connotatie is een klankbordgroep van diverse mensen opgericht, waaronder witte Rotterdammers, die hebben meegedacht met de nieuwe beschrijvingen en teksten bij straatnamen. U wordt in het najaar verder geïnformeerd over de stand van zaken hiervan. Ook hier hebben we expliciet aandacht voor verschillende perspectieven van Rotterdammers op het verleden.

¹ [Stadsarchief Rotterdam | Canon van Rotterdam](#)

- Tot slot, bereiken we een breed publiek via onze communicatiecampagnes, die zowel offline (door de hele stad) als online worden vertoond. Met een nieuwe tweede ronde van de campagne 'Verbroken Ketenen Verbonden Rotterdam' bereikten we op social media ca. 1,5 miljoen mensen. Dat resulteerde in meer dan 7.000 bezoeken aan de activiteitenkalender op UitAgenda. Tot slot hadden we ambassadeurs ingezet om campagne te voeren voor de naamswijzigingsregeling, de stamboomworkshops, de activiteitenkalender en de wandeling. Deze ambassadeurs behaalden gezamenlijk ruim 220.000 views op sociale kanalen. Ook hebben we 4000 tot 8000 luisteraars op FunX bereikt.

Naast de inzet vanuit de gemeente zelf, zien we dat allerlei organisaties en kunst- en cultuurinstellingen in de stad op hun eigen manier aandacht besteden hieraan. Zie bijvoorbeeld de tentoonstelling van het Wereldmuseum 'Kolonialisme en Rotterdam'.² Dergelijke initiatieven uit verschillende maatschappelijke en culturele sectoren dragen bij aan het betrekken van nog meer Rotterdammers.

Met al het bovenstaande vertrouwen we erop dat we een zo breed mogelijke doelgroep aanspreken en geïnteresseerd krijgen voor dit onderwerp. Het college stelt u voor de toezegging Bredere groep betrekken Rotterdamse slavernijgeschiedenis (24bb000640) als afgedaan te beschouwen.

Met vriendelijke groet,

Faouzi Achbar MBA MSc
Wethouder Welzijn, Samenleven, Sport, Digitale Inclusie

² [Wereldmuseum Rotterdam | Eén museum, drie locaties](#)